

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. február 28. *

„A T-234/11. P. sz. ügyben hozott ítélet felülvizsgálata — Megsemmisítés iránti kereset — Elfogadhatóság — Keresetindítási határidő — Az uniós jogban meg nem határozott határidő — Az »ésszerű határidő« fogalma — Értelmezés — Az uniós bíróságnak az ügy sajátos körülményeinek figyelembevételére vonatkozó kötelezettsége — Hatékony bírói jogorvoslat — Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke — Az uniós jog koherenciájának sérelme”

A C-334/12. RX-II. sz. ügyben,

az Európai Unió Törvényszéke T-234/11. P. sz., Arango Jaramillo és társai kontra EBB ügyben 2012. június 19-én hozott ítéletének az EUMSZ 256. cikk (2) bekezdésének második albekezdése alapján történő felülvizsgálata tárgyában az

Oscar Orlando Arango Jaramillo (lakóhelye: Luxembourg [Luxemburg]),

María Esther Badiola (lakóhelye: Luxembourg),

Marcella Bellucci (lakóhelye: Luxembourg),

Stefan Bidiuc (lakóhelye: Grevenmacher, [Luxemburg]),

Raffaella Calvi (lakóhelye: Schuttrange [Luxemburg]),

Maria José Cerrato (lakóhelye: Luxembourg),

Sara Confortola (lakóhelye: Verona [Olaszország]),

Carlos D'Anglade (lakóhelye: Luxembourg),

Nuno da Fonseca Pestana Ascenso Pires (lakóhelye: Luxembourg),

Andrew Davie (lakóhelye: Medernach [Luxemburg]),

Marta de Sousa e Costa Correia (lakóhelye: Itzig [Luxemburg]),

Nausica Di Rienzo (lakóhelye: Luxembourg),

José Manuel Fernandez Riveiro (lakóhelye: Sandweiler [Luxemburg]),

Eric Gällstad (lakóhelye: Rameldange [Luxemburg]),

Andres Gavira Etzel (lakóhelye: Luxembourg),

* Az eljárás nyelve: francia.

Igor Greindl (lakóhelye: Canach [Luxemburg]),
José Doramas Jorge Calderón (lakóhelye: Luxembourg),
Monica Lledó Moreno (lakóhelye: Sandweiler),
Antonio Lorenzo Ucha (lakóhelye: Luxembourg),
Juan Antonio Magaña-Campos (lakóhelye: Luxembourg),
Petia Manolova (lakóhelye: Bereldange [Luxemburg]),
Ferran Minguella Minguella (lakóhelye: Gonderange [Luxemburg]),
Barbara Mulder-Bahovec (lakóhelye: Luxembourg),
István Papp (lakóhelye: Luxembourg),
Stephen Richards (lakóhelye: Blaschette [Luxemburg]),
Lourdes Rodriguez Castellanos (lakóhelye: Sandweiler),
Daniela Sacchi (lakóhelye: Mondorf-les-Bains [Luxemburg]),
Maria Teresa Sousa Coutinho da Silveira Ramos (lakóhelye: Almargem do Bispo [Portugália]),
Isabelle Stoffel (lakóhelye: Mondorf-les-Bains),
Fernando Torija (lakóhelye: Luxembourg),
María del Pilar Vargas Casasola (lakóhelye: Luxembourg),
Carolina Vento Sánchez (lakóhelye: Luxembourg),
Pé Verhoeven (lakóhelye: Brüsszel [Belgium]),
Sabina Zajc (lakóhelye: Contern (Luxemburg)),
Peter Zajc (lakóhelye: Contern)

és

az **Európai Beruházási Bank (EBB)**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök (előadó), J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan és A. Prechal bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Arango Jaramillo és az Európai Beruházási Bank (EBB) további 34 alkalmazottja képviselőjében B. Cortese ügyvéd,
- az Európai Beruházási Bank (EBB) képviselőjében C. Gómez de la Cruz és T. Gilliams, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében J. Currall, H. Kraemer és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel az Európai Unió Bírósága alapokmányának 62a. és 62b. cikkére,

a főtanácsnok meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 A jelen eljárás tárgya az Európai Unió Törvényszék által (fellebbezési tanács) a T-234/11. P. sz., Arango Jaramillo és társai kontra EBB ügyben 2012. június 19-én hozott ítélet (a továbbiakban: 2012. június 19-i ítélet) felülvizsgálata, amely ítéletben a Törvényszék elkésettség miatt mint elfogadhatatlant elutasította a felperesek keresetét, amely arra irányult, hogy egyrészt semmisítsék meg a felperesek 2010 februári illetményelszámolásait annyiban, amennyiben azokból kitűnt az EBB-nek a felperesek által fizetendő nyugdíjjáradék felemeléséről szóló határozata, másrészt az EBB-t kötelezzék kártérítés megfizetésére.
- 2 A felülvizsgálat arra a kérdésre irányul, hogy a 2012. június 19-i ítélet sérti-e az uniós jog egységességét vagy koherenciáját amiatt, hogy a fellebbezési bíróságként eljáró Törvényszék az „ésszerű határidő” fogalmát az Európai Beruházási Bank alkalmazottainak az EBB által hozott, nekik sérelmet okozó határozat megsemmisítésére irányuló keresete benyújtásával összefüggésben úgy értelmezte, mint amely határidő elmulasztása a kereset elkésettségét, és emiatt elfogadhatatlanságát vonja maga után, anélkül hogy az uniós bíróságnak figyelembe kellene vennie az adott ügy sajátos körülményeit, valamint arra, hogy az „ésszerű határidő” fogalmának ezen értelmezése nem sérti-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jogot.

Jogi háttér

Az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata

- 3 Az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről és a Bizottság tisztviselőire vonatkozó egyedi átmeneti intézkedések bevezetéséről szóló, a 2004. március 22-i 723/2004/EK, Euratom rendelettel (HL L 124.,

1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 130. o.) módosított, 1968. február 29-i 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendeletet (HL L 56., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 5. o.; a továbbiakban: személyzeti szabályzat) 91. cikke kimondja:

„(1) Az [Európai Unió] Bírósága rendelkezik hatáskörrel a Közösségek és az e személyzeti szabályzat hatálya alá tartozó bármely személy között keletkező minden olyan jogvita tekintetében, amely az adott személyt a 90. cikk (2) bekezdésének értelmében hátrányosan érintő intézkedés jogszerűségére vonatkozik. [...]

(2) Az [Európai Unió] Bíróságához csak akkor lehet keresetet benyújtani, ha:

- a 90. cikk (2) bekezdése értelmében az abban előírt határidőn belül a kinevezésre jogosult hatósághoz már nyújtottak be panaszt, és
- a panaszt kifejezett vagy hallgatóságos határozattal elutasították.

(3) A (2) bekezdés szerinti kereset benyújtásának határideje három hónap. [...]

- 4 A Közszolgálati Törvényszék eljárási szabályzatának 100. cikkének 3. §-a értelmében az eljárási határidők a távolságra tekintettel tíznapos átalány-határidővel meghosszabbodnak.

Az EBB személyzeti szabályzata

- 5 Az EBB igazgatótanácsa 1960. április 20-án elfogadta az EBB személyzeti szabályzatát, amelyet azóta többször módosítottak. E szabályzatnak a jogorvoslatra vonatkozó 41. cikke kimondja, hogy az Unió bíróságai rendelkeznek hatáskörrel az EBB és annak alkalmazottai közötti jogviták elbírálására, anélkül azonban, hogy pontosítaná e keresetek megindításának határidejét.

A felülvizsgálandó ügy előzményei

A jogvita alapját képező tényállás

- 6 Az érintett alkalmazottak az EBB alkalmazásában állnak.
- 7 2007. január 1-je óta az EBB alkalmazottainak illetményelszámolásai többé nem hagyományosan papíralapon készülnek, hanem elektronikus formában. Ezek minden hónapban megjelennek az EBB „Peoplesoft” elektronikus rendszerében, és így az alkalmazottak saját hivatali számítógépükről elérhetik őket.
- 8 2010. február 13-án, szombaton a 2010. februári illetményelszámolások bekerültek a „Peoplesoft” elektronikus rendszerbe. Ezen elszámolásokból egyértelműen kitűnt, hogy a 2010. januári elszámolásokhoz képest a nyugdíjárulék mértéke emelkedett, amely emelkedés az EBB által az alkalmazottai nyugdíjrendszerének reformja keretében hozott határozatok eredménye volt.

A 2011. február 4-i végzés

- 9 Ahogyan az a 2011. február 4-i végzés 15. és 16. pontjából kitűnik, a Közszolgálati Törvényszék megállapította, hogy tekintettel egyrészt arra a tényre, hogy az érintett alkalmazottak csupán 2010. február 15-én szereztek tudomást a 2010. februári illetményelszámolásukról, másrészt az említett alkalmazottak rendelkezésére álló tíznapos átalány-határidőre, a keresetindításra nyitva álló határidő 2010. május 25-én járt le.

- 10 Márpedig az említett végzés 17. pontja szerint az érintett alkalmazottak keresete csupán a 2010. május 25-ről május 26-ra virradó éjszakán, pontosabban 2010. május 26-án 0 óra 0 perckor érkezett meg a Közzolgálati Törvényszék Hivatalának elektronikus címére.
- 11 E keresetben a felperesek egyrészt a 2010. februári illetményelszámolásaik megsemmisítését kérték, másrészt az EBB kötelezését jelképes egy euró megfizetésére az őket ért nem vagyoni károk megtérítéseként.
- 12 A Közzolgálati Törvényszék Hivatalának címzett külön beadványban az EBB azt kérte, hogy a Közzolgálati Törvényszék az ügy érdemének vizsgálata nélkül határozzon a kereset elfogadhatatlanságáról.
- 13 2011. február 4-i végzésével a Közzolgálati Törvényszék a keresetet mint elfogadhatatlant elutasította. A Közzolgálati Törvényszék lényegében úgy ítélte meg, hogy a keresetindítás határideje 2010. május 25-én lejárt, így a felperesek által benyújtott keresetlevél, amely elektronikus úton 2010. május 26-án 0 óra 0 perckor érkezett meg a Közzolgálati Törvényszék Hivatalához, elkésett, ebből következően elfogadhatatlan. A Közzolgálati Törvényszék elutasította az említett alkalmazottaknak egyrészt a hatékony bírói jogvédelemhez való jog megsértésére, másrészt előre nem látható körülmények és *vis maior* fennállására vonatkozó érveit.

A 2012. június 19-i ítélet

- 14 2012. június 19-i ítéletében az Európai Unió Törvényszéke elutasította az érintett alkalmazottak által benyújtott fellebbezést, jóváhagyva a 2011. február 4-i végzést.
- 15 Először is a 2012. június 19-i ítélet 22–25. pontjában az Európai Unió Törvényszéke lényegében emlékeztetett azon ítélkezési gyakorlatra, amely szerint az EBB és alkalmazottai közötti jogvitákra irányadó keresetindítási határidőt meghatározó rendelkezés hiányában az ilyen keresetet „ésszerű határidőn” belül kell megindítani, amelyet az adott ügy körülményeit figyelembe véve kell értékelni. Miután ugyanezen ítélet 26. pontjában megállapította, hogy a személyzeti szabályzat 91. cikkének (3) bekezdésében előírt, az Unió intézményei és szervei, valamint azok tisztviselői vagy alkalmazottai közötti jogvitákra irányadó három hónapos határidőt „releváns összehasonlítási pontnak” tekintve annyiban, amennyiben e jogviták jellegüket tekintve hasonlítanak az EBB és alkalmazottai közötti, az EBB által hozott, annak alkalmazottainak sérelmet okozó és ez utóbbiak által megsemmisíteni kért határozataira vonatkozó belső jogvitákra, a Törvényszék az említett ítélet 27. pontjában, bizonyos korábbi ítéleteire alapozva úgy ítélte meg, hogy a három hónapos határidőt főszabály szerint ésszerűnek kell tekinteni.
- 16 A 2012. június 19-i ítélet ugyanezen 27. pontjában az Európai Unió Törvényszéke arra következtetett „*a contrario* [...]”, hogy az EBB alkalmazottja által a három hónapos, a távolságra tekintettel járó tíznapos átalány-határidővel meghosszabbított határidő lejártá után indított keresetet főszabály szerint nem ésszerű határidőn belül indítottaknak kell tekinteni”. A Törvényszék hozzátette, hogy ezen *a contrario* értelmezés elfogadható, „mivel jogvesztő határidőt előíró eljárási szabály esetén kizárólag a szigorú alkalmazás felel meg a jogbiztonság követelményének, illetve annak a feltételnek, hogy a bírósági eljárásban ne érvényesülhessen hátrányos megkülönböztetés, sem önkényes bánásmód”.
- 17 Másodsorban az említett ítélet 30. pontjában az Európai Unió Törvényszéke elutasította az érintett alkalmazottak azon érvelését, amely szerint a Közzolgálati Törvényszék a jellegénél fogva rugalmas, és a fennálló érdekek konkrét mérlegelését lehetővé tevő ésszerű határidő tiszteletben tartása elvének alkalmazását pontosan három hónapos, szigorúan és általánosan alkalmazandó határidővel helyettesítette be. A Törvényszék többek között megállapította, hogy a Közzolgálati Törvényszék az [Európai Unió Törvényszéke által 2012. június 19-én hozott ítélet 27. pontjában hivatkozott] ítélkezési gyakorlatból *a contrario* értelmezéssel világosan és pontosan levezethető [...] jogi szabály alkalmazására

szorítkozott”, amely szabály az ésszerű határidő tiszteletben tartása elvének az EBB és annak alkalmazottai közötti jogvitákra való speciális alkalmazását jelenti, amely jogviták számos hasonlóságot mutatnak az Unió, valamint annak tisztviselői és alkalmazottai közötti jogvitákkal. Az Európai Unió Törvényszéke hozzátette, hogy „az említett szabály, amely azon az általános vélelmen alapul, hogy a három hónapos határidő főszabály szerint elegendő ahhoz, hogy az EBB alkalmazottai értékelni tudják az EBB nekik sérelmet okozó határozatainak jogszerűségét, és adott esetben elő tudják készíteni keresetüket, nem kötelezi arra az uniós bíróságot, hogy minden eset körülményeit figyelembe vegye, és többek között mérlegelje a fennálló konkrét érdekeket”.

- 18 A 2012. június 19-i ítélet 33–35. pontjában az Európai Unió Törvényszéke a keresetindítási határidő meghatározására vonatkozó ezen érvelésre utalva utasította el mind a keresetlevél elküldését késleltető állítólagos üzemzavar figyelembevételét, mind azon körülményét, hogy az EBB elmulasztotta a keresetindítási határidő meghatározására vonatkozó jogalkotási feladatának teljesítését, valamint az adott ügy sajátos, az érintett alkalmazottak által felhozott egyéb körülmények tekintetbevételét.
- 19 Az említett ítélet 42. és 43. pontjában az Európai Unió Törvényszéke elutasította az érintett alkalmazottak az arányosság elve és a hatékony bírói jogvédelemhez való jog megsértésére vonatkozó érvelését is.
- 20 Végül az Európai Unió Törvényszéke a 2012. június 19-i ítélet 51–58. pontjában elutasította az érintett alkalmazottak arra vonatkozó jogalapját, hogy a Közzolgálati Törvényszék nem minősítette előre nem látható körülménynek vagy *vis maiornak* a keresetük késedelmes benyújtásához vezető körülményeket. Ugyanezen ítélet 59–66. pontjában az Európai Unió Törvényszéke ugyancsak nem fogadta el az említett alkalmazottaknak az előre nem látható körülmény vagy *vis maior* fennállását alátámasztó bizonyítékok elferdítésére vonatkozó jogalapját.

A Bíróság előtti eljárás

- 21 Az első főtanácsnoknak a 2012. június 19-i ítélet felülvizsgálatára tett javaslata alapján a Bíróság eljárási szabályzata e javaslat megtételekor hatályos változatának 123b. cikke alapján létrejött különtanács a C-334/12. RX. sz., Arango Jaramilla és társai kontra EBB (felülvizsgálat) ügyben 2012. július 12-én hozott határozatában megállapította, hogy felül kell vizsgálni ezen ítéletet annak megállapítása érdekében, hogy sérti-e az uniós jog egységességét vagy koherenciáját.
- 22 Ami a felülvizsgálat tárgyát illeti, az említett 2012. július 12-i határozat a felülvizsgálatot igazoló két indokot azonosított. Elsősorban azt kell eldönteni, hogy a Közzolgálati Törvényszékhez hasonlóan annak kimondásával, hogy azon határidő ésszerű jellegének értékelése során, amelyen belül az EBB alkalmazottai megsemmisítés iránti keresetet indítottak az EBB határozatával szemben, az uniós bíróság nem köteles figyelembe venni az adott ügy sajátos körülményeit, az Európai Unió Törvényszéke olyan értelmezést adott-e, amely összhangban áll a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatával, amely szerint az Unió elsődleges vagy másodlagos jogszabályaiban elő nem írt határidő ésszerű jellegét az adott ügy sajátos körülményeire tekintettel kell értékelni.
- 23 Másodsorban azt kell eldönteni, hogy azáltal, hogy jogvesztő jelleget tulajdonít az Unió elsődleges vagy másodlagos jogszabályaiban elő nem írt keresetindítási határidő elmulasztásának, az Európai Unió Törvényszékének értelmezése nem sérti-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jogot.
- 24 Abban az esetben, ha megállapítást nyerne, hogy a 2012. június 19-én hozott ítéletben téves jogalkalmazás valósult meg, meg kellene vizsgálni, hogy az említett ítélet sérti-e, és ha igen, milyen mértékben sérti az uniós jog egységességét vagy koherenciáját.

A felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekről

- 25 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az uniós jog semmilyen jogszabálya nem ír elő határidőt, amelyen belül az EBB alkalmazottainak be kell nyújtaniuk az EBB-től származó, nekik sérelmet okozó aktussal szembeni megsemmisítés iránti keresetüket.
- 26 Meg kell továbbá állapítani, hogy a 2012. június 19-én hozott ítéletben az Európai Unió Törvényszéke, miután ezen ítélet 22–25. pontjában emlékeztetett arra, hogy az a kérdés, hogy a megsemmisítés iránti keresetet „ésszerű határidőn” belül nyújtották-e be, magában foglalja az ügy összes körülményének figyelembevételét, elkészség miatt elfogadhatatlannak nyilvánította az érintett alkalmazottak keresetét, anélkül hogy figyelembe vette volna az ügy sajátos körülményeit.
- 27 E döntésével az Európai Unió Törvényszéke maga is eltért a Bíróságnak az „ésszerű határidő” fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlatától, amelyre a 2012. június 19-én hozott ítélet 25. pontjában mégis hivatkozott.
- 28 Az említett ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy amikor az eljárás időtartamát az uniós jog nem határozza meg, az intézmény által a szóban forgó jogi aktus elfogadására fordított idő „ésszerű” jellegét az egyes ügyek összes sajátos körülményének figyelembevételével kell megállapítani, különös tekintettel a jogvitának az érintett szempontjából felmerülő tétjére, az ügy bonyolultságára és az érintett felek magatartására (lásd ebben az értelemben a C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P.–C-252/99. P. és C-254/99. P. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-8375. o.] 187. pontját).
- 29 A Bíróság az említett ítélet 192. pontjában pontosította, hogy valamely határidő ésszerű jellegét nem lehet valamely elvont módon, pontosan meghatározott leghosszabb időtartamra utalva rögzíteni, hanem azt minden egyes esetben az ügy körülményeit figyelembe véve kell értékelni.
- 30 Az Unió intézményeit és szerveit terhelő azon kötelezettséget, hogy az igazgatási eljárásokban ésszerű határidőt tartsanak be, amelyet nem elvont módon, pontosan meghatározott leghosszabb időtartamra utalva rögzítenek, a Bíróság később megerősítette (lásd többek között a C-293/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2006. november 30-án hozott ítélet 25. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-321/09. P. sz., Görögország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. és 34. pontját).
- 31 Az „ésszerű határidő” fogalmának e meghatározása – ellentétben azzal, amit az EBB és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeiben állít – nem kizárólag akkor érvényes, amikor olyan igazgatási vagy bírósági eljárás időtartama ésszerű jellegének meghatározásáról van szó, amelyet nem határol be valamely uniós jogszabályban meghatározott kötelező határidő.
- 32 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a jelen ítélet 28–30. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban követett megközelítés olyan kérdés esetében is érvényesül, amely közvetlenül befolyásolja a kereset elfogadhatóságát, vagyis azon határidő esetében, amelyen belül az érdekeltnek kérnie kell az érintett intézménytől azon jogi aktus teljes szövegét, amelyet sem közzé nem tettek, sem vele nem közöltek, annak érdekében, hogy azt pontosan megismerje, és annak megsemmisítését kérje (lásd a C-626/10. P. sz., Agapiou Joséphidès kontra Bizottság és EACEA ügyben 2011. november 10-én hozott végzés 127., 128., 130. és 131. pontját). Végül ugyanebben az értelemben a Bíróság az uniós bíróság előtt felmerült költségek visszatérítése iránti kérelem elfogadhatóságát az ítélet kihirdetése és a visszatérítés iránti kérelemnek a jogvitában részt vevő másik félnek történő megküldése között ésszerű határidő tiszteletben tartásának rendeli alá (lásd a 126/76. DEP. sz., Diez kontra Bizottság ügyben 1979. június 21-én hozott végzés [EBHT 1979., 2131. o.] 1. pontját).

- 33 A fentiekből következik, hogy noha a Bíróságnak a jelen ítélet 28. és 30. pontjában említett ítélkezési gyakorlata az igazgatási eljárás ésszerű időtartamának olyan esetben felmerülő kérdésére vonatkozik, amikor az uniós jog egyetlen rendelkezése sem ír elő pontos határidőt az ilyen eljárás lefolytatására, az „ésszerű határidő” fogalmát ugyanígy alkalmazni kell valamely kereset vagy kérelem esetében, ha e kereset vagy kérelem benyújtására az uniós jog egyetlen rendelkezése sem ír elő határidőt. Az uniós bíróság mindkét esetben köteles figyelembe venni az adott ügy sajátos körülményeit.
- 34 Ezen értelmezést, amely az „ésszerű határidő” fogalmának koherens alkalmazását biztosítja, amely fogalomhoz az uniós bíróság különböző helyzetekben folyamodhat, egyébként az Európai Unió Törvényszéke a 2012. június 19-i ítélete előtti ítélkezési gyakorlatában elfogadta.
- 35 Így a T-157/09. P. sz., Marcuccio kontra Bizottság ügyben 2010. szeptember 15-én hozott végzésében, amelyre vonatkozóan a Bíróság megállapította, hogy nincs helye felülvizsgálatnak (lásd a Bíróság C-478/10. RX. sz., Marcuccio kontra Bizottság ügyben 2010. október 27-én hozott határozatát), az Európai Unió Törvényszéke az említett végzés 47. pontjában emlékeztetett arra, hogy amennyiben az alkalmazandó szabályozás nem határozza meg a tisztviselő és az őt alkalmazó intézmény közötti munkaviszonyból eredő kártérítési kérelem benyújtására nyitva álló határidőt, az említett kérelmet „ésszerű határidőn” belül kell benyújtani, amelyet az ügy körülményeire tekintettel kell meghatározni.
- 36 Emellett a T-192/99. sz., Dunnett és társai kontra EBB ügyben 2001. március 6-án hozott ítéletében (EBHT 2001., II-813. o.) csupán az adott ügy körülményeinek vizsgálatát követően mondta ki az Európai Unió Törvényszéke ezen ítélet 58. pontjában, hogy „a [tisztviselők] személyzeti szabályzatának 90. és 91. cikkében előírt határidőket alapul véve meg kell állapítani, hogy a felperesek ésszerű határidőn belül indítottak keresetet (az EKB és alkalmazottai közötti jogviták vonatkozásában lásd a T-20/01. sz., Cerafogli és társai kontra EKB ügyben 2001. december 11-én hozott végzés [EBHT-KSZ 2001., I-A-235. o. és II-1075. o.] 63. pontját).
- 37 Ugyanígy a T-275/02. R. sz., D kontra EBB ügyben 2002. december 6-án hozott végzésben [EBHT-KSZ 2001., I-A-259. o., II-1295. o.] az említett Törvényszék elnöke, miután e végzés 33. pontjában emlékeztetett arra, hogy az EBB határozataival szembeni megsemmisítés iránti kereset benyújtására nyitva álló három hónapos határidőt főszabály szerint ésszerűnek kell tekinteni, és ugyanezen végzés 38. pontjában megállapította, hogy a szóban forgó ügyben a keresetet a határozat meghozatalát követően öt hónappal indították meg, csupán azután mondta ki, hogy a kereset elkésztett, miután megvizsgálta és az említett végzés 39. cikkében megállapította, hogy a felperes nem hivatkozott semmilyen olyan rendkívüli körülményre, amely igazolná e három hónapos határidő túllépését és ellensúlyozná a jogbiztonság követelményét.
- 38 Fontos hangsúlyozni, hogy az ésszerű határidő fogalmának a jelen ítélet 33. és 34. pontjában elfogadott értelmezése – az EBB-nek az írásbeli észrevételeiben szereplő állításával ellentétben – nem foglalja magában, hogy az e szerv által elfogadott aktusok jogszerűségét vég nélkül meg lehetne kérdőjelezni, mivel e fogalomnak a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerinti alkalmazása pontosan annak kizárására irányul, hogy az uniós bíróság megvizsgálja az ésszerűtlennek tekintett határidőn belül benyújtott kereset megalapozottságát.
- 39 Az elfogadott értelmezést továbbá – ellentétben azzal, amivel az EBB írásbeli észrevételeiben érvel – nem gyengítette a C-70/88. sz., Parlament kontra Tanács ügyben 1990. május 22-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-2041. o.) sem, amelyben a Bíróság annak ellenére, hogy az Európai Parlamentnek nem volt jogosultsága az EGK-Szerződés 173. cikke (később EK 173. cikk, majd módosítást követően EK 230. cikk) alapján megsemmisítés iránti keresetet indítani, elfogadhatónak ítélte ezen intézmény hozzá benyújtott megsemmisítés iránti keresetét. Ezen ügyben ugyanis az e cikkben előírt két hónapos keresetindítási határidő szükségszerűen ugyanolyan szigorúan vonatkozott a Parlamentre, mint az abban szereplő többi intézményre. Ezzel szemben a jelen ügyben, melyben az EBB személyzeti szabályzatának 41. cikke nem határoz meg keresetindítási határidőt, hanem annak kimondására szorítkozik, hogy az EBB és annak alkalmazottai közötti jogviták elbírálására a Bíróság rendelkezik

hatáskörrel, a Bíróság az említett szabályzat hallgatása következtében köteles az ésszerű határidő fogalmát alkalmazni. E fogalom, amely az adott ügy összes sajátos körülményének figyelembevételét feltételezi, nem értelmezhető sajátos jogvesztő határidőként. Következésképpen a tisztviselők személyzeti szabályzata 91. cikkének (3) bekezdésében előírt három hónapos határidő analógia útján nem alkalmazható jogvesztő határidőként az EBB alkalmazottaira, amikor azok megsemmisítés iránti keresetet nyújtanak be az EBB-től származó és nekik sérelmet okozó aktussal szemben.

- 40 Végül azt a kérdést illetően, hogy az érintett alkalmazottak számára rendelkezésre álló ésszerű keresetindítási határidőhöz jogvesztő jelleg kapcsolásával az Európai Unió Törvényszéke megsértette-e a hatékony bírói jogvédelem elvét, emlékeztetni kell arra, hogy a hatékony bírói jogvédelem elve az uniós jog egyik alapelve, amely jelenleg a Charta 47. cikkében jut kifejeződésre (lásd a C-389/10. P. sz., KME Germany és társai kontra Bizottság ügyben 2011. december 8-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-13125. o.] 119. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 41 Ebből a szempontból a Charta 47. cikkének első bekezdése kimondja, hogy mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Ugyanezen cikk második bekezdése értelmében mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja.
- 42 Az e cikkhez fűzött magyarázatok szerint, amelyeket az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének és a Charta 52. cikke (7) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni ez utóbbi cikkek értelmezéséhez, a Charta 47. cikkének első bekezdése az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 13. cikkén alapul, és ugyanezen 47. cikk második bekezdése megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének.
- 43 Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából – amelyre a Charta 52. cikke (3) bekezdésének megfelelően utalni kell – kitűnik, hogy a bírósághoz forduláshoz való jog nem abszolút jogosultság. E jog gyakorlása ismer korlátokat, többek között a kereset elfogadhatóságára vonatkozóan. Noha az érdekelteknek számítaniuk kell arra, hogy e szabályok érvényesülni fognak, azok alkalmazása nem akadályozhatja meg a jogalanyokat abban, hogy igénybe vegyék a rendelkezésre álló jogorvoslati utat (lásd ebben az értelemben az EJEB 2011. december 6-i Anastasakis kontra Görögország ítéletet, 41959/08. sz. kereset, az Ítéletek és Határozatok Tárában még nem tették közzé, 24. §.).
- 44 A jelen ügyben, melyben az EBB alkalmazottainak a nekik sérelmet okozó aktusokkal szembeni kereset megindítására nyitva álló határidőt nem határozta meg uniós jogi szabály, és a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően nem is korlátozták, egyértelmű, hogy az érintett alkalmazottak a Bíróságnak az „ésszerű határidő” fogalma alkalmazására vonatkozó ítélkezési gyakorlatára tekintettel joggal számítottak arra, hogy az Európai Unió Törvényszéke a keresetük elfogadhatóságának elbírálásakor a Bíróság ítélkezési gyakorlatára fog szorítkozni, nem pedig arra, hogy előre meghatározott jogvesztő határidőt alkalmaz a keresetükre.
- 45 Az ésszerű határidő fogalmának ezen elferdítése az érintett alkalmazottak számára lehetetlenné tette díjazáshoz való joguknak a Charta 47. cikkében szereplő feltételek tiszteletben tartásával, bíróság előtti hatékony keresettel történő megvédését.
- 46 A fentiek alapján meg kell állapítani, hogy az Európai Unió Törvényszéke tévesen alkalmazta a jelen ítélet 28–30. és 32. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, és ebből következően az ésszerű határidő fogalmának lényegét ferdítette el, amikor kimondta, hogy a jelen ügyben olyan „jogi szabályt” kell végrehajtani, amelynek szigorú alkalmazása a saját ítélkezési gyakorlatából eredő eredménytől eltérő eredményre vezetett.

Az uniós jog egységességének és koherenciájának sérelméről

- 47 Azáltal, hogy a 2012. június 19-i ítéletében kimondta, hogy az Unió elsődleges vagy másodlagos jogában meg nem határozott keresetindítási határidő – mint amilyen az EBB alkalmazottai által az EBB-től származó és nekik sérelmet okozó aktussal szembeni megsemmisítés iránti kérelemre alkalmazandó határidő – három hónapos, és be nem tartása esetén automatikusan a kereset elkésztését, ennek következtében elfogadhatatlanságát eredményező határidőnek tekintendő, az Európai Unió Törvényszéke a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összeegyeztethetetlen értelmezést adott, mivel ezen ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen határidőt az ügy sajátos körülményeire tekintettel kell értelmezni.
- 48 Ebből következően meg kell vizsgálni, hogy a 2012. június 19-i ítélet sérti-e, és ha igen, milyen mértékben sérti az uniós jog egységességét vagy koherenciáját.
- 49 E tekintetben a következő négy szempontot kell figyelembe venni.
- 50 Először is a 2012. június 19-i ítélet az Európai Unió Törvényszékének első határozata, amely a Közszolgálati Törvényszék olyan végzése ellen benyújtott valamely fellebbezést utasított el, amely végzésben elkésztés miatt, az adott ügy összes körülményének mérlegelése nélkül elutasították a határidőn túl benyújtott megsemmisítés iránti keresetet. E határozat tehát precedensként szolgálhat a jövőbeli ügyek számára (lásd analógia útján a C-197/09. RX-II. sz., M kontra EMEA ügyben 2009. december 17-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-12033. o.] 62. pontját).
- 51 Másodsor az Európai Unió Törvényszéke az „ésszerű határidő” fogalma kapcsán eltért a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatától, ahogy azt a jelen ítélet 28., 30. és 32. pontja megállapítja (lásd analógia útján a fent hivatkozott M kontra EMEA ügyben hozott ítélet 63. pontját).
- 52 Harmadszor az Európai Unió Törvényszékének tévedései olyan eljárási fogalmat érintenek, amely nem kizárólag a közzszolgálati jogra vonatkozik, hanem az ügy tárgyától függetlenül alkalmazandó (lásd analógia útján a fent hivatkozott M kontra EMEA ügyben hozott ítélet 64. pontját).
- 53 Végül negyedszer, az Európai Unió Törvényszéke által tiszteletben nem tartott „ésszerű határidő” fogalma és hatékony bírói jogvédelem elve fontos helyet foglal el az uniós jogrendben (lásd analógia útján a fent hivatkozott M kontra EMEA ügyben hozott ítélet 65. pontját). Különösen az EUSZ 6. cikkének megfelelően a Charta 47. cikkében biztosított, a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jog ugyanolyan jogi kötőerővel rendelkezik, mint a szerződések rendelkezései.
- 54 E körülményeket figyelembe véve és azokat összességükben mérlegelve, meg kell állapítani, hogy a 2012. június 19-i ítélet sérti az uniós jog egységességét és koherenciáját, amennyiben az Európai Unió Törvényszéke fellebbviteli bíróságként eljárva az „ésszerű határidő” fogalmát úgy értelmezte, hogy az érintett alkalmazottak keresetét mint elfogadhatatlant elutasította, anélkül hogy az ügy sajátos körülményeit tekintetbe vette volna.
- 55 Ilyen körülmények között az uniós jog koherenciája megállapított megsértéséből fakadó következményeket kell még meghatározni.
- 56 A Bíróság alapokmánya 62b. cikkének első bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a Bíróság azt állapítja meg, hogy a Törvényszék határozata sérti az uniós jog koherenciáját, az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amelyet jogkérdésekben köt a Bíróság határozata. Az ügy visszautalásakor ezenkívül a Bíróság meghatározhatja, hogy a Törvényszék határozatának mely részei rendelkeznek jogerővel az eljárásban részt vevő felek tekintetében. Kivételesen a Bíróság határozata jogerős, ha a jogvita eldöntése – a felülvizsgálat eredményére figyelemmel – a Törvényszék határozatában megállapított tényálláson alapul.

- 57 Következésképpen a Bíróság nem szorítkozhat az uniós jog egységessége vagy koherenciája sérelmének megállapítására anélkül, hogy ne vonná le e megállapításnak a szóban forgó jogvitára vonatkozó következményeit. A jelen esetben a jelen ítélet 54. cikkében kifejtett okból a 2012. június 19-i ítéletet hatályon kívül kell helyezni.
- 58 Mivel az uniós jog koherenciájának sérelme a jelen esetben az „ésszerű határidő” fogalmának téves értelmezéséből és a hatékony jogorvoslathoz való jog elvének megsértéséből ered, a végleges megoldás az érintett alkalmazottak keresete elfogadhatóságának kérdésére nem következik azon megállapításokból, amelyekben a 2012. június 19-i ítélet alapszik, ennél fogva a Bíróság nem tud a jogvitáról a Bíróság alapokmánya 62b. cikke első bekezdésének megfelelően jogerősen határozni.
- 59 Következésképpen az ügyet vissza kell utalni az Európai Unió Törvényszéke elé – nem pedig a Közzolgálati Törvényszék elé, ahogyan azt az érintett alkalmazottak kérték –, annak érdekében, hogy az adott ügy összes sajátos körülményének figyelembevételével mérlegelje azon határidő ésszerű jellegét, amelyen belül az említett alkalmazottak benyújtották keresetüket a Közzolgálati Törvényszékhez.

A költségekről

- 60 A Bíróság eljárási szabályzata 123e. cikkének utolsó bekezdése szerint ha a Törvényszék a felülvizsgálat tárgyát képező határozatát az EUMSZ 256. cikk (2) bekezdése alapján hozta, a Bíróság határoz a költségekről.
- 61 A felülvizsgálat keretében való költségviselést szabályozó különleges szabályok hiányában úgy kell határozni, hogy a Bíróság alapokmányának 23. cikkében említett érdekelték, valamint a Törvényszék előtti eljárásban beadványokat vagy írásbeli észrevételeket a Bírósághoz benyújtó felek maguk viselik a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az Európai Unió Törvényszékének (fellebbezési tanács) a T-234/11. P. sz., Arango Jaramillo és társai kontra EBB ügyben 2012. június 19-én hozott ítélete sérti az uniós jog koherenciáját, amennyiben az Európai Unió Törvényszéke fellebbviteli bíróságként eljárva az „ésszerű határidő” fogalmát az Európai Beruházási Bank alkalmazottai által az EBB-től származó és nekik sérelmet okozó aktussal szemben indított megsemmisítés iránti keresettel összefüggésben olyan három hónapos határidőként értelmezte, amelynek elmulasztása automatikusan a kereset elkésettségét és ebből következően elfogadhatatlanságát eredményezi, anélkül hogy az uniós bíróságnak figyelembe kellene vennie az adott ügy körülményeit.**
- 2) **A Bíróság az Európai Unió Törvényszékének említett ítéletét hatályon kívül helyezi.**
- 3) **A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé.**
- 4) **Oscar Orlando Arango Jaramillo és az EBB 34 további alkalmazottja, akiknek a neve a jelen ítélet elején szerepel, valamint az EBB, a Portugál Köztársaság és az Európai Bizottság maguk viselik a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket.**

Aláírások